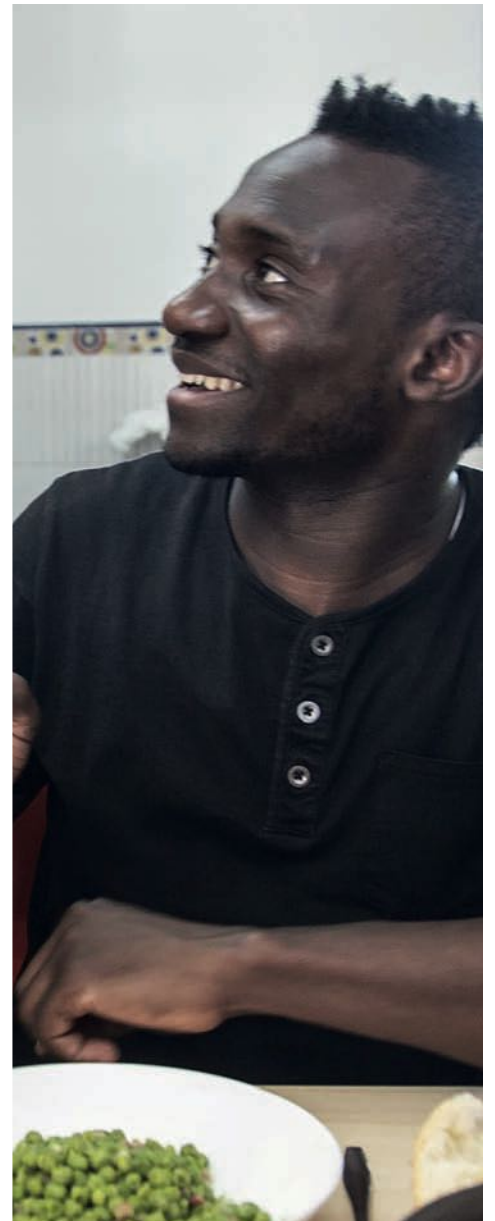

365 DIES

PERSONA A PERSONA

Fundació "la Caixa"

Millorant la societat a través del coneixement

La cultura és un instrument poderós de creixement personal i d'integració social. En col·laboració amb les millors institucions del món, la Fundació "la Caixa" ha desplegat a tot el territori un model únic de divulgació del coneixement a l'abast de tots els públics.

EN CLAU DE QUATRE

1

La divulgació del coneixement, la cultura i la ciència a tot el territori

2

Aliances estratègiques a llarg termini a les institucions de més prestigi del món

3

Col·lecció "la Caixa", la consolidació d'un fons d'art de prestigi internacional

4

El suport a la creació i el talent amb convocatòries a Espanya i Portugal

CAIXAFORUM

Les deu claus del model CaixaForum

La Fundació "la Caixa" ha consolidat una manera singular de fer accessible la cultura a la ciutadania i acostar el coneixement a tothom.

1.

Proximitat al territori

El model CaixaForum constitueix una xarxa singular de centres situats a tot el territori. La Fundació "la Caixa" crea un contingut cultural d'excel·lència per divulgar-lo a tothom i per tota la geografia, a través dels centres CaixaForum.

2.

Acords amb grans museus internacionals

La Fundació "la Caixa" estableix aliances a llarg termini amb els museus i les col·leccions més importants del món, com el British Museum, el Centre Pompidou o el Museu del Prado, així com acords puntuals amb institucions, per oferir una programació de màxima qualitat.

3.

Diversitat temàtica

CaixaForum ofereix al públic una àmplia oferta de programació amb propostes entorn d'art antic, modern, contemporani, arqueologia, etnografia, arquitectura, cinema i fotografia.

4.

Diversitat de formats

La nostra vocació és arribar a persones de qualsevol nivell educatiu i social per satisfer diferents demandes de consum cultural, per això oferim un ampli ventall de propostes culturals. A més d'exposicions, organitzem diàriament activitats educatives, conferències, cursos, seminaris, tallers, espectacles d'arts escèniques, concerts i projeccions de cinema.

5.

Programació de qualitat

El model CaixaForum es basa en tres pilars.

EXCEL·LÈNCIA en l'elaboració de continguts a partir de les millors col·leccions del món.

MEDIACIÓ per fer aquests continguts assequibles a tots els públics.

RIGOR tant en la conceptualització com en la museografia.

➔ 8 CENTRES CAIXAFORUM
I COSMOCAIXA

6.

Fidelització de públic

Un dels objectius fundacionals de la nostra institució és divulgar el coneixement entre les persones com a motor per al progrés social. Per a això, és necessari fomentar l'hàbit de consum cultural, per la qual cosa realitzem accions contínues per generar recurrència en la participació cultural i nodrir d'aquesta forma la societat.

7.

Públic escolar

Seguint la idea de generació d'hàbit de consum cultural, prestem especial atenció al públic més jove. Dissenyem activitats dirigides especialment a les escoles per crear els públics del futur.

8.

Visites de qualitat

Enriquim les visites al centre amb activitats dirigides que aporten valor, augmenten el grau de satisfacció del visitant i intensifiquen l'experiència CaixaForum.

9.

Col·lecció "la Caixa" i compromís amb els nous talents

Des del 1985, la Col·lecció "la Caixa" d'Art Contemporani ha reunit més de mil obres d'artistes nacionals i internacionals i és una de les col·leccions privades més importants d'Europa. S'exposa de manera continuada en els CaixaForum, alhora que viatja per Espanya i tot el món, i les seves peces són requerides en préstec per institucions internacionals.

Així mateix, fomentem el talent i la creativitat gràcies a dues convocatòries que hem desenvolupat: la primera, dirigida a comissaris novells, perquè proposin noves mirades positives a partir d'obres de la Col·lecció; i la segona, oberta a artistes per acompanyar la producció d'obra nova, amb opció de compra final per formar part dels nostres fons artístics.

10.

Transformació social

Amb el programa Art for Change "la Caixa", impulsem projectes culturals que afavoreixen la inclusió i la millora social, i que disposen del seu espai a la xarxa CaixaForum. Aquest programa genera creacions artístiques, liderades per un artista professional, en les quals participen col·lectius en situació de vulnerabilitat o exclusió social.

ACCESSIBILITAT, afavorint l'accés a la cultura per a tothom.

PARTICIPACIÓ, impulsant projectes artístics en els quals participen col·lectius en situació de vulnerabilitat o exclusió social.

SENSIBILITZACIÓ, generant espais de trobada per reflexionar i prendre consciència de les desigualtats en l'accés a la cultura.

TOTAL CAIXAFORUM (2019)

2,6

MILIONS
DE VISITANTS

32

EXPOSICIONS

10.825

ACTIVITATS

EXPOSICIONS

Les millors obres, a l'abast de tothom

Els acords a llarg termini amb els principals museus i col·leccions del món permeten organitzar grans exposicions i mostrar-les a tota la xarxa territorial.

La fortalesa del model CaixaForum radica en una experiència triple: **la gestió del públic, el contingut d'excel·lència i l'oferta educativa.** Establir acords a llarg termini amb les millors institucions del món, com és el cas del **Centre Pompidou, el British Museum** o el **Museu Nacional del Prado**, permet disposar de les millors obres amb antelació, optimitzar el pressupost i innovar el discurs expositiu i la museografia. D'aquesta manera, es facilita l'accés a fons artístics de qualitat, i sota la mirada de comissaris experts en cada matèria.

El Centre Pompidou posseeix la col·lecció d'art modern i contemporani més important d'Europa, així com una de les dues més importants del món. Aquest 2019, la Fundació "la Caixa" ha arribat a un **acord de col·laboració** amb el museu francès per organitzar de manera conjunta sis exposicions fins al 2024. La major part de les peces seleccionades per al conjunt de les mostres podran veure's per primera vegada a Espanya.

La primera exposició fruit d'aquest acord és ***Càmera i ciutat. La vida urbana en la fotografia i el cinema.*** Es tracta d'un assaig visual sobre la imatge a

Exposició Càmera i ciutat. La vida urbana en la fotografia i el cinema, organitzada conjuntament per la Fundació "la Caixa" i el Centre Pompidou a CaixaForum Barcelona.

partir de 244 obres de 80 creadors, com Henri Cartier-Bresson, Man Ray, Diane Arbus, Joan Colom, Francesc Català-Roca i Pilar Aymerich. L'exposició, que s'ha inaugurat enguany a Barcelona, viatjarà a Madrid i Saragossa.

També fins al 2024, la Fundació "la Caixa" i el British Museum organitzen exposicions conjuntes des del 2015. ***Luxe. Dels assiris a Alexandre el Gran*** ha proposat aquest any —primer a Barcelona, després a Madrid— un recorregut per la història de l'Orient Mitjà antic a partir de més de 200 objectes del museu britànic.

Els **acords puntuals** també exerceixen un paper important en el compromís d'acostar la cultura a tothom. En col·laboració amb el Victòria & Albert Museum i el Gran Teatre del Liceu, l'exposició ***Òpera. Passió, poder i política*** ha reunit a Madrid i Barcelona uns

La Fundació "la Caixa" segella amb el Centre Pompidou i el British Museum aliances estratègiques fins al 2024

300 objectes de 30 institucions. Sevilla i Saragossa han acollit la mostra **Blau. El color del Modernisme**, una producció pròpia de la Fundació "la Caixa", en col·laboració amb el Museu Nacional de Catalunya (MNAC) i els Musées d'Art et Histoire de Gi-

nebra. Al seu torn, **Olga Picasso** ha reunit a Madrid una selecció única d'obres de Picasso fruit de l'acord amb el Musée Picasso de París, la Fundació Almine i Bernard Ruiz-Picasso per a l'Art, el Museu Pushkin de Moscou i el Museu Picasso de Màlaga.

La sincronització de la programació anual i la **complementarietat temàtica** són unes altres de les claus de l'estratègia expositiva, com és el cas de l'oferta als CaixaForum. Per exemple, enguany han pogut veure's a CaixaForum Saragossa les mostres **Leda atòmica** i **Disney**.

L'art d'explicar històries. De manera simultània, a CaixaForum Barcelona dues exposicions han traçat un recorregut continu en el temps: **Les avantguardes històriques a la Col·lecció de l'IVAM 1914-1945**, amb fons de l'Institut Valencià d'Art Modern, i **La pintura, un repte permanent**, amb obres de la Col·lecció "la Caixa".

Imatge de l'exposició **Òpera. Passió, poder i política**, fruit de la col·laboració amb el Victòria & Albert Museum i el Gran Teatre del Liceu.

MUSEO NACIONAL DEL PRADO 200 AÑOS
GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE

The British Museum

Centre Pompidou

➔ EXPOSICIONS DESTACADES

Faraó. Rei d'Egipte

385.587

visitants

CaixaForum Madrid, CaixaForum Girona i CaixaForum Sevilla

Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre

342.839

visitants

CaixaForum Barcelona i CaixaForum Madrid

Luxe. Dels asiris a Alexandre el Gran

228.265

visitants

CaixaForum Madrid i CaixaForum Barcelona

COL·LECCIÓ "LA CAIXA"

Un fons privat de prestigi internacional

La Whitechapel Gallery de Londres, última gran parada de la trentena d'exposicions internacionals organitzades amb els fons d'art contemporani de la Col·lecció "la Caixa".

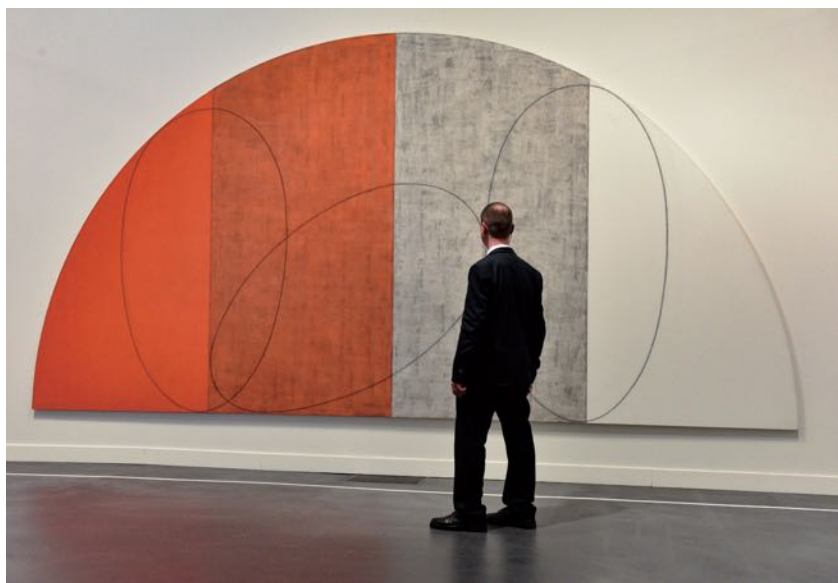

A dalt, obres de la Col·lecció "la Caixa" a la Whitechapel Art Gallery de Londres. A sota, obra de Robert Mangold en el context de l'exposició *La pintura, un repte permanent*.

Si es parla d'art contemporani, la Col·lecció "la Caixa" constitueix un dels fons privats més complets d'Europa. El seu patrimoni el conformen 1.011 obres de 411 artistes internacionals, atès que van ser elaborades en moments significatius de la trajectòria artística de cada creador. Són autors de reconeixement internacional com Joseph Beuys, Juan Muñoz, Cristina Iglesias, Bruce Nauman, Antoni Tàpies, Jannis Kounellis, Antoni Muntadas, Gerhard Richter, Roni Horn, Steve McQueen, Bufona Hatoum, Olafur Eliasson i Dora García.

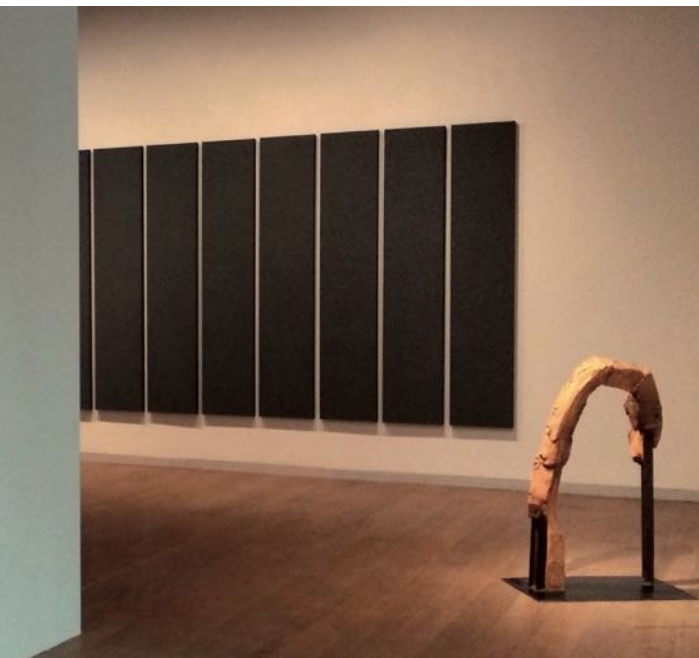
Des de la dècada dels anys vuitanta, quan es va iniciar la col·lecció, s'han organitzat 175 exposicions entorn dels fons, una trentena de les quals en l'àmbit internacional. L'última, presentada aquest

La Col·lecció "la Caixa" reuneix 1.011 obres de 411 artistes de tot el món

2019, és en realitat un projecte múltiple: quatre exposicions a la Whitechapel Gallery de Londres, un centre de gran prestigi mundial. Es tracta de quatre *Lectures* consecutives en el temps de la mà de quatre brillants escriptors: Enrique Vila-Matas, Maria Fusco, Tom McCarthy i Verónica Gerber Bicecci. Cada autor ha realitzat una selecció d'obres i ha escrit un relat nou que reflecteix l'interès del conjunt.

De manera paral·lela, CaixaForum Barcelona ha presentat l'exposició inèdita *La pintura, un repte permanent*, una reflexió sobre la matèria pictòrica a partir de 39 obres de 32 artistes contemporanis. Així mateix, en col·laboració amb l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro (Girona), s'ha mostrat *Mira'm! Retrats de la Col·lecció "la Caixa" d'Art Contemporani*. —

Convocatòries Més suport a la creació a Espanya i Portugal

Amb l'objectiu de fomentar la creació artística, la Fundació "la Caixa" ofereix dues convocatòries biennals a creadors amb nacionalitat espanyola o portuguesa. La **Convocatòria de Producció** està dirigida a artistes majors de 18 anys que tinguin un projecte incipient amb un tercer (museu, comissari o institució) i que requereixi obra nova. El Comitè de Compres de la Col·lecció "la Caixa" valorarà la possible adquisició i incorporació de la peça final. La **Convocatòria de Comissariat** està destinada a comissaris menors de 40 anys amb un mínim de tres exposicions realitzades. Els seleccionats de-

velopen un projecte expositiu amb tres mostres al CaixaForum Barcelona a partir d'obres de la Col·lecció "la Caixa" i el MACBA, amb la possibilitat d'incorporar-hi alguna peça aliena.

Aquestes dues convocatòries es van obrir a Portugal l'any passat. Un dels resultats ha estat l'exposició, aquest 2019, de João Laia al CaixaForum Barcelona. Amb el títol *En caiguda lliure*, l'artista portuguès ha traçat un mapa polifònic integrat per diferents agències, organismes i narratives contemporànies, i estructurat a partir de l'acte de la caiguda.

Exposició d'Olafur Eliasson a la Fundació Serralves de Porto.

Aliances culturals amb Portugal

Olafur Eliasson, primera exposició individual a Portugal. gràcies a la col·laboració de la Fundació "la Caixa" amb la Fundação de Serralves (Porto). Conegut per les seves escultures i instal·lacions a gran escala, l'artista danès ha col·locat obres orgàniques i artificials a l'interior del museu i al bosc que l'envolta. La mostra juga amb la idea d'interior i exterior en un edifici construït en sintonia amb la naturalesa.

Joaquín Sorolla, a Lisboa. Al costat del Museu Sorolla i en col·laboració amb la Fundació "la Caixa", continua aquesta exposició iniciada el 2018 al Museu Nacional de Arte Antiga (Lisboa). Reuneix 118 pintures de l'artista valencià. Es tracta d'una versió augmentada i enriquida de Sorolla. *Terra endins*, que va poder veure's a Madrid el 2016.

Museu das Descobertas. La Fundació "la Caixa" col·labora amb aquesta exposició al Museu Nacional de Arte Antiga, a Lisboa. El museu es converteix així en un lloc de descobriments en aquesta exposició que busca provocar i fer reflexionar l'espectador, en una època en la qual des de la modernitat s'està revisant el mateix concepte d'institució museística.

Álvaro Pires de Évora. La Fundació "la Caixa" col·labora en aquest gran projecte expositiu al Museu Nacional de Arte Antiga al costat del Pol Museale della Toscana. Es recupera així la figura del pintor d'origen portuguès més antic documentat a la regió de la Toscana, a Itàlia. El gran historiador Giorgio Vasari ja el citava el 1568. L'exposició reuneix 85 peces, entre les quals destaca la bella Anunciació que va pertànyer a la col·lecció del canceller alemany Konrad Adenauer, a més de peces d'autors coetanis. La mostra reuneix preséncies dels grans museus europeus i de fons privats.

COL·LECCIÓ "LA CAIXA"

1.011
OBRES

411
ARTISTES

175
EXPOSICIONS

CaixaForum Barcelona

CaixaForum Barcelona ha acollit aquest any vuit exposicions. Totes s'ofereixen amb visites guiades per a tots els públics, així com una programació complementària de conferències i tallers educatius. Cal destacar la primera mostra fruit de l'acord entre la Fundació "la Caixa" i el Centre Pompidou: *Càmera i ciutat. La vida urbana en la fotografia i el cinema*.

Pel que fa a les activitats, entre les novetats cal destacar *Universos literaris*. El cicle, coordinat per Martí Sales, ha convidat els escriptors i creadors Màrius Serra, Espido Freire, David Trueba i Roger Mas a explicar què els inspira i com van ser els seus moments iniciàtics. Els *Microconcerts* han permès gaudir d'un ampli ventall d'estils musicals i, alhora, descobrir els grups seleccionats en la Convocatòria per a actuacions musicals a CaixaForum 2019. També s'ha estrenat el concert escolar i familiar inèdit *Papageno & Cia*. El taller escolar *Re-contes* ha proposat als més petits iniciar-se en el món de la literatura des del gaudi, la interacció i la creació.

L'edifici modernista de l'antiga fàbrica Casaramona acull la seu de CaixaForum Barcelona.

➔ CAIXAFORUM BARCELONA 2019

674.594
VISITANTS

Visitants a l'exposició *Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre* a CaixaForum Madrid.

CaixaForum Madrid

CaixaForum Madrid s'ha consolidat com un centre sociocultural de referència a Espanya. Durant aquest any, ha acollit sis muntatges expositius. El més visitat, *Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre*, una mostra única de l'art francès radical de finals del segle XIX a partir de més de 300 obres de col·leccions de tot el món, amb un total de 146.208 espectadors. A continuació, *Òpera. Passió, poder i política*, un viatge apassionant per vuit *premières* en els principals teatres d'Europa, amb una assistència de 107.514 persones.

Així mateix, destaquen les bones xifres de la *Temporada musical* i el nou format de presentació de música *Microconcerts*, amb el qual

el públic ha pogut gaudir d'un ampli ventall d'estils musicals. A l'èxit d'aquestes dues activitats se suma el cicle dedicat a les relacions romàntiques, *La lògica de l'amor*, així com el cicle de música *Òpera filmada* i la ja imprescindible cita estival de Nits d'Estiu.

➔ CAIXAFORUM MADRID 2019

719.584
VISITANTS

CaixaForum Palma

CaixaForum Palma es consolida, un any més, com un dels referents culturals de l'illa. L'exposició *Agón! La competició en l'Antiga Grècia* ha atret 45.860 persones al centre, les quals han agraït l'oportunitat de veure, sense haver de traslladar-se fora de l'illa, peces del British Museum, com un fragment del fris del mausoleu d'Halicarnàs que mai no havia sortit del museu.

Les activitats educatives s'han convertit en el complement perfecte per a les escoles de l'illa. El nou taller de ciència *Llum i color* i la conferència *La (re)evolució de les bateries. Com seran les bateries del*

futur? constitueixen dues apostes compromeses amb la ciència, l'art i el medi ambient.

Les Trobades amb... i els *Universos literaris* han omplert els nostres espais amb un públic molt agraït. Els assistents han valorat poder interactuar amb creadors de referència.

També les famílies han trobat en l'oferta diària de diferents activitats, una altra manera de viure el CaixaForum. Això aporta un plus de qualitat al temps d'oci.

L'exposició *Agón! La competició a l'antiga Grècia*, al CaixaForum Palma.

CaixaForum Saragossa

CaixaForum Saragossa ha complert aquest 2019 un lustre des de la seva obertura, al juny del 2014. Un concert amb més de 400 espectadors –el més concorregut fins avui– ha posat la cierrera del pastís a la commemoració. Espais no habituals de CaixaForum han acollit els *Microconcerts*, programats pel Departament de Música de la Fundació "la Caixa", donant visibilitat al talent local. La reflexió social ha arribat de la mà de *Macaya 361°*. *Converses entorn de la diversitat i la solidaritat*, una proposta que ha sortit per primera vegada del Palau Macaya, especialitzat en coneixement i transformació social.

CaixaForum Saragossa també ha estat el primer centre a posar en marxa el taller *La doble vida de les coses*, un projecte de Art for Change "la Caixa". Dirigit a persones amb trastorn mental greu i al col·lectiu de persones grans amb dependència, promou l'accés a l'art a persones en situació de vulnerabilitat perquè puguin expressar-se; en aquest cas, de la mà d'objectes quotidians.

CaixaForum Sevilla

Segon aniversari per a CaixaForum Sevilla, que ha continuat amb la seva consolidació al territori. Els mites, els canvis científics i tecnològics o el modernisme són alguns dels temes que han centrat la important tasca expositiva. Atenció especial han meregut *Tintín i la lluna*, una producció de la Fundació "la Caixa" que ha permès a Sevilla celebrar el 50 aniversari de l'arribada a la lluna, i *Faraó, rei d'Egipte*, realitzada en col·laboració amb el British Museum, una magnífica reflexió sobre el simbolisme i el poder a l'antic Egipte.

CaixaForum Sevilla s'ha posicionat al territori com un centre que fomenta el diàleg i la reflexió entorn de l'experiència sociocultural i científica. Així mateix, destaca per la seva acceptació entre el públic escolar, a més d'oferir nombroses activitats per acostar a grans i petits el coneixement. El centre ha potenciat els diumenges musicals, amb propostes d'òpera i dansa filmada, així com música en directe.

L'exposició *Tintín i la lluna* ha coincidit amb el 50 aniversari de l'arribada al satèl·lit terrestre.

L'espectacular edifici de CaixaForum Saragossa està situat a l'anomenada Milla Digital de la ciutat.

CaixaForum Sevilla ha incrementat un 30% les visites coincidint amb el 2n. aniversari

➔ CAIXAFORUM PALMA 2019

300.038
VISITANTS

➔ CAIXAFORUM SARAGOSSA 2019

230.818
VISITANTS

➔ CAIXAFORUM SEVILLA 2019

345.484
VISITANTS

CaixaForum Lleida

Una visitant davant d'una de les peces de l'exposició *Faraó. Rei d'Egipte*.

Aquest 2019 ha estat un any important en la trajectòria de CaixaForum Lleida. En primer lloc, s'han commemorat els 100 anys de l'edifici, ideat per l'arquitecte Francesc de Paula Morera i Gatell, que va projectar aquesta construcció plena de detalls modernistes. En segon lloc, el centre ha complert 30 anys des que aquesta antiga sala de cinema es convertís, gràcies a la Fundació "la Caixa", en el punt de referència de l'activitat cultural de Lleida i el territori.

Per celebrar les efemèrides, s'ha programat un extens repertori de propostes culturals protagonitzat per dues grans exposicions: *Experiment any 2100*, de caràcter científic, sobre l'aventura d'explorar com pot ser el nostre futur, i *Cinema i emocions. Un viatge a la infància*, sobre la relació del cinema i la infància. De manera paral·lela, s'han organitzat els cicles de conferències *L'espionatge entreguerres* i *Trobades amb...*, amb creadors i artistes de disciplines diverses. També s'ha programat un ventall d'activitats dirigides al públic familiar.

CaixaForum Girona

Faraó. Rei d'Egipte, organitzada amb el British Museum, s'ha convertit aquest 2019 en l'exposició temporal més visitada del centre des de la seva obertura, el 2011. A més, fruit també de la col·laboració institucional, s'ha organitzat el cicle dedicat a l'Art Fantàstic de la Fundació Amics del Museu del Prado. De manera paral·lela, s'ha apostat per nous models d'activitat, com les trobades per reflexionar sobre el concepte de sobirania, iniciativa impulsada per l'Escola Europea d'Humanitats i el CIDOB.

La música sempre hi ocupa un lloc destacat. Així, enguany, dins del programa *Audicions Íntimes*, hi ha participat el reconegut pianista i compositor Marco Mezquida. Les activitats de ciència també han gaudit de gran èxit, com el taller-espectacle familiar *Sorprèn però és ciència* i alguns caps de setmana protagonitzats pels EXPLORA. CaixaForum Girona s'ha sumat de manera activa a iniciatives de la ciutat, com Girona, Temps de Flors o el Festival Internacional de Teatre Amateur de Girona.

CaixaForum Lleida ha commemorat els 100 anys de l'edifici, ple de detalls modernistes.

CaixaForum Tarragona

Fruit de la col·laboració amb dues prestigioses institucions, CaixaForum Tarragona ha acollit dues exposicions centrades en la cultura visual: *Robert Capa en color*, amb l'International Center of Photography de Nova York, sobre la fotografia, la comunicació i el fotoperiodisme; i *Cinema i emocions. Un viatge a la infància*, amb la Cinémathèque française, sobre la relació entre cinema i infància. La segona edició d'*Universos literaris*, amb Eva García Sáenz de Urturi, Nuria Gago, Víctor Amela i Boris Izaguirre, i el cicle *Trobades amb...* Claire O'Keefe, Xavier Mañosa (Apparatu), Flavieta Banana, Cinta Vidal i Mucho s'han consolidat com a formats d'èxit.

La ciència ha protagonitzat l'Any Internacional de la Taula periòdica dels Elements Químics. Així, les conferències *Les Fronteres de la Química* i diverses activitats familiars han acostat els coneixements científics a tots els públics. La participació en el FITT, el Festival Minipop, el Festival REC o Misteri als museus ha permès teixir aliances amb la ciutat.

Exposició *Robert Capa en color* a CaixaForum Tarragona.

El futur CaixaForum València disposarà de 6.500m².

EN CONSTRUCCIÓ

CaixaForum València

Amb una àmplia programació dirigida a tots els públics, CaixaForum València aspira a convertir-se en referent sociocultural de la capital llevantina. Situat a l'Àgora de la Ciutat de les Arts i de les Ciències, el projecte arquitectònic és obra de l'estudi Cloud 9, dirigit per Enric Ruiz-Geli. L'equipament tindrà una superfície útil de 6.500 metres quadrats i disposarà de dues grans sales d'exposicions, un auditori, aules polivalents, un espai familiar i educatiu i un restaurant. Les obres s'iniciaran el 2020 i la inversió que es preveu destinar-hi estarà al voltant dels 19 M€.

➔ CAIXAFORUM GIRONA 2019

160.265
VISITANTS

➔ CAIXAFORUM LLEIDA 2019

92.360
VISITANTS

➔ CAIXAFORUM TARRAGONA 2019

73.204
VISITANTS

COSMOCAIXA

15 anys de ciència certa

Cosmocaixa, l'objectiu del qual és promoure el progrés social a través de la divulgació de la ciència, ha complert 15 anys, i s'ha consolidat com el primer museu de la ciència d'Espanya.

Cosmocaixa ha complert 15 anys aquest 2019. En aquest temps, s'ha consolidat com el primer museu de ciència d'Espanya, un dels més destacats d'Europa. El seu objectiu és promoure el progrés social a través de la divulgació científica i cultural. Des del 2004, ha organitzat més de 60 exposicions i ha estat visitat per més de 12 M de visitants. El centre ha rebut, enguany, el Premi a la Bona Pràctica en Sostenibilitat Ambiental, atorgat per Turisme de Barcelona.

Passejar per la selva amazònica, conèixer com vivien milions d'anys enrere els dinosaures o descobrir els secrets del cosmos són algunes de les propostes al llarg d'un recorregut estimulant de 54.000 m². Mitjançant un plantejament interactiu, el visitant pot tocar, experimentar i acostar-se a la ciència de manera didàctica i amena.

Premi a la Bona Pràctica en Sostenibilitat Ambiental de Turisme Barcelona

Cosmocaixa disposa de 54.000 m² dedicats a la divulgació de la ciència i el coneixement.

Concebuda i produïda per la Fundació "la Caixa", aquest 2019 s'ha inaugurat *Miralls, dins i fora de la realitat*. A partir d'un únic element museogràfic (el mirall), aquesta exposició temporal convida a observar la realitat des d'òptiques diferents. Com a contrapunt, s'ha organitzat el cicle de conferències *Un recorregut per la simetria (i alguna cosa més) en el coneixement*.

Reinhold Ewald, astronauta d'algunes de les missions Soyuz, ha estat un dels conferencians de *50 anys d'arribada a la lluna*, cicle organitzat al voltant de la mostra *Tintín i la lluna*. Al seu torn, Carme Rusalleda ha participat, entre d'altres, en el cicle *La dieta mediterrània*, mentre que el doctor en física Ignasi Ribas ha explicat els secrets del planeta veí Barnard b. —

El 2019, s'ha inaugurat la nova Sala Univers.

Nova Sala Univers

Aquest any 2019 s'ha inaugurat la nova Sala Univers, formada per 3.500 metres quadrats d'exposició. Es tracta d'un viatge apassionant per la ciència, des del *big-bang* fins a les últimes fronteres de l'univers. Tres grans eixos (Kósmos, Evolució i Fronteres) articulen la nova sala, des de l'evolució de la matèria inerta al desenvolupament de la vida a la Terra, amb un globus terraquí interactiu com a peça central, i l'estudi del cervell, on descobrim com funciona aquest òrgan excepcional.

Univers constitueix el *core* del museu, un espai on es concentra l'experiència científica que va des del *big-bang* fins a les noves fronteres del coneixement. La remodelació de la sala permanent aporta una nova mirada que permetrà al museu continuar sent un referent internacional en el camp de la ciència i la recerca, i que és el reflex de més de trenta-vuit anys de trajectòria, des de la creació, primer, del Museu de la Ciència d'Espanya (1981), i després CosmoCaixa (2004). Un lloc que contribueix a crear una societat més ben formada per afrontar els reptes que planteja un món en constant evolució.

La nova sala Univers és fruit del resultat d'una profunda remodelació, executada per Mediapro, que ha

dissenyat el projecte museogràfic. El procés de transformació es va iniciar l'any 2010 amb avaluacions exhaustives de la sala i l'assessoria d'experts internacionals referents en el món de la divulgació científica, entre ells Alison Abbott, corresponsal a Alemanya de la revista científica *Nature*; Ken Arnold, director de Public Programmes en The Wellcome Trust (Londres); Wolfgang M. Heckl, director general del Deutsches Museum de Munic (Alemanya), i Michael John Gorman, director de la Science Gallery del Trinity College de Dublín, entre d'altres.

➔ COSMOCAIXA 2019

1.002.965
VISITANTS

8.061
ACTIVITATS

PÚBLIC ESCOLAR

148.382
VISITANTS ESCOLARS

ART FOR CHANGE "LA CAIXA"

Art per a la millora de la societat

Art for Change "la Caixa" utilitza la cultura com a eina per a la millora social i la inclusió de tothom en la societat.

«Hem compartit. Hem dubtat. Hem creat una petita comunitat. I hem entès que ningú canvia el món tot sol».

Grup participant en el projecte teatral *Mateix dia, mateixa hora, mateix lloc*.

La Fundació "la Caixa" concep l'acció artística com a generadora de canvi social

Un grup de persones de més de 65 anys al costat de joves de 16 i 18 de diferents entorns. Què significa canviar el món? Què pot néixer de nou? Sota el títol *Mateix dia, mateixa hora, mateix lloc*, aquest projecte de creació teatral és un dels molts impulsats aquest 2019 per Art for Change "la Caixa". En aquest cas, de la mà del Teatre Nacional de Catalunya i sota la direcció de Lali Álvarez.

Des del 2007, la Fundació "la Caixa" impulsa una convocatòria d'ajudes anuals a diferents projectes artístics. Aquests processos creatius estan liderats per un creador, amb la participació de tota mena de persones, especialment col·lectius en situació de vulnerabilitat.

De manera paral·lela, Art for Change "la Caixa" ha dissenyat un programa d'acompanyament als projectes seleccionats de la convocatòria per generar comunitat, aprenentatges i compartir experiències. Cal destacar la trobada Exchange Fòrum, que ha reunit un centenar d'artistes i gestors culturals a CaixaForum Barcelona per dialogar i identificar els temes rellevants al voltant de l'acció artística com a generadora de canvi social. —

Espectacle *Mateix dia, mateixa hora, mateix lloc*, d'Art for Change "la Caixa".

➔ ART FOR CHANGE (2019)

19
PROJECTES
SELECCIONATS

2.132
BENEFICIARIS

MÚSICA

Fer partícps de la música tots els públics

Escolars, famílies, gent gran i públic en general tenen cabuda en la programació musical de la Fundació "la Caixa".

Concert escolar *El col·leccionista de paisatges*.

Abordar la música de la forma més àmplia, explicar-ne la història, acostar-la als més petits, participar en un gran projecte pedagògic al costat de músics i intèrprets professionals i procurar que l'oferta sigui completa i variada, anant des de la clàssica a l'electrònica, passant pel jazz o les músiques del món. Aquests són els objectius del Programa de Música de la Fundació "la Caixa".

Aquest 2019 s'ha estrenat un nou espectacle escolar i fami-

liar: *Papageno & Cia*. Es tracta d'un recorregut per les òperes de Mozart amb ajuda dels músics i, també, del públic. El protagonista és Papageno, un dels personatges més entranyables del món de l'òpera.

Els concerts participatius van néixer el 1995 de la mà d'*El Messies* de G.F. Händel. Des de llavors, més de 50.000 cantants aficionats han participat en aquestes audicions davant d'un públic de 500.000 persones, en més de 20 ciutats de tot el territori. —

De nord a sud, a Portugal

Interpretar música clàssica en el patrimoni urbà –és a dir, el carrer– de ciutats històriques de Portugal. Aquest ha estat l'objectiu de la iniciativa inèdita Orquestra no Património, impulsada per la Casa da Música (Porto) amb el suport de la Fundació "la Caixa". De nord a sud del país, l'Orquestra Barroca i l'Orquestra Simfònica de Porto han ofert aquest any nou concerts en vuit ciutats: Lisboa, Évora, Porto, Mafra, Faro, Braga, Castelo Branco i Viana do Castelo.

D'altra banda, després de l'excel·lent acollida l'any passat d'*El Messies* participatiu a la Casa da Música, aquest 2019 s'ha tornat a presentar a Porto, i també a una altra ciutat nova: Braga. A més, *El Messies* de Madrid ha estat interpretat enguany per l'orquestra i el cor de Casa da Música.

Així mateix, s'han llançat a Portugal dos concerts escolars: *El col·leccionista de paisatges*, que familiaritza amb els sons musicals alumnes de 1r. a 4t. de Primària, i que ha pogut veure's a Viseu, Porto, Beja i Barreiro, i *Acaba't la sopa*, per familiaritzar nens i nenes de 3 a 12 anys amb el fet d'assistir a un auditori, a Porto.

➔ MÚSICA (2019)

852
CONCERTS A
57
CIUTATS

210.907
ASSISTENTS

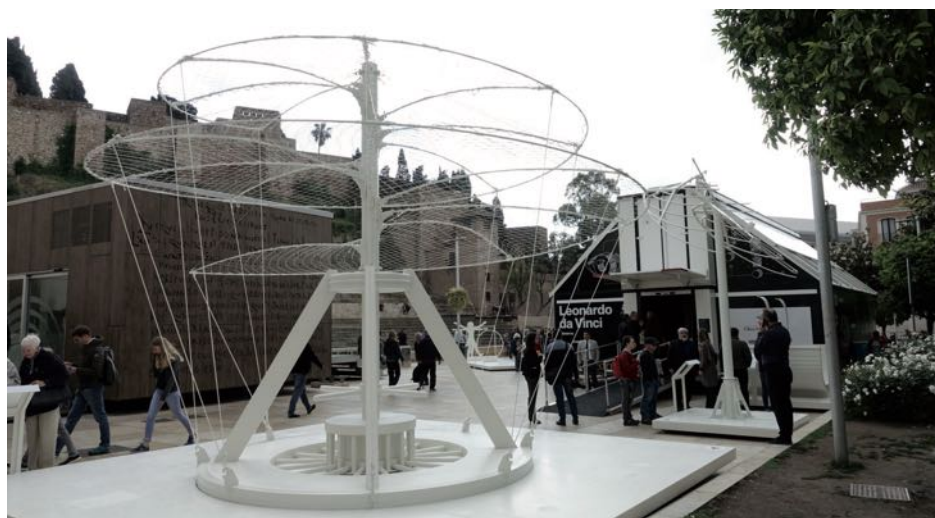
EXPOSICIONS ITINERANTS

Acostar l'art, la ciència i la cultura a la ciutadania

La Fundació "la Caixa" ha desenvolupat un model únic reconegut a tot el món que fa del coneixement un instrument de transformació social, acostant la cultura i la ciència al major nombre de persones possible.

Art, ciència i cultura. Amb la finalitat d'acostar-los al màxim nombre de persones, la Fundació "la Caixa" ha desenvolupat un model únic i innovador reconegut en l'àmbit internacional. Les **unitats desplegable**s i l'**Art al carrer** són dos formats expositius que constitueixen punts de trobada per divulgar el coneixement i sensibilitzar tota la ciutadania.

Gràcies als acords de col·laboració amb les administracions locals de tot el territori, les exposicions itinerants viatgen a les diferents ciutats i municipis, disposen de visites comentades per al gran públic i també per a grups escolars. L'àmplia oferta expositiva es complementa amb un conjunt d'activitats educatives i socials entorn de les mostres, convertint-se així en un autèntic instrument de dinamització social local.

Exterior de l'exposició Leonardo. Observa, qüestiona, experimenta.

➔ EXPOSICIONS ITINERANTS (2019)

3.456.549

VISITANTS

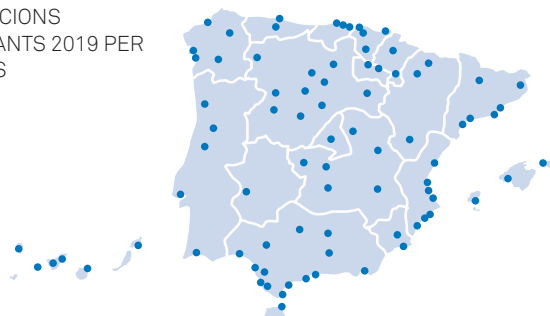
92 EXPOSICIONS

A 80 CIUTATS

51.904

ESCOLARS

EXPOSICIONS ITINERANTS 2019 PER CIUTATS

Els visitants a les mostres itinerants experimenten un augment del 16 %

Per poder adaptar les exposicions a les característiques i les necessitats de cada població en concret, s'han dissenyat espais específics i innovadors en forma d'unitats desplegable i art a peu de carrer. En aquest sentit, la Fundació "la Caixa" ha posat en marxa aquest 2019 dos projectes nous: **Leonardo. Observa, qüestiona, experimenta** i **Terra de somnis**.

El primer convida a observar, qüestionar i experimentar a partir del tret més essencial de Leonardo: la curiositat insaciable. Consta d'una sèrie de maquetes a escala real, que són interpretacions fidels de dibuixos originals, i adopta un format híbrid molt innovador.

El segon projecte forma part d'**Art al carrer** i reuneix una sèrie d'obres de Cristina García Rodero, premi nacional de fotografia. Les imatges donen veu a les dones de comunitats rurals de l'Índia, al mateix temps que posen en relleu la seva capacitat de transformació de l'entorn en el qual viuen.

Art al carrer també ha permès acostar-se a l'obra d'una altra de les eminències de la fotografia: Sebastião Salgado. Sota el títol **Gènesi**, la mostra reuneix 38 grans fotografies seves en blanc i negre.

Unes altres dues unitats desplegables han acostat al públic de tot el territori les figures de Picasso, d'una banda, i Georges Méliès, per un altre. **Picasso. El viatge del Guernica** és un projecte desenvolupat en col·laboració amb el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, i aprofundeix

en la història del famós quadre. Alhora, **Comença l'espectacle. Georges Méliès i el cinema de 1900** ens trasllada a principis del segle XX i al naixement del cinema com a fenomen popular.

També aquest 2019, **Herois ocults. Invents genials. Objectes quotidians** adopta el format d'unitat desplegable. Desenvolupada pel prestigiós Vitra Design Museum, mostra objectes que han estat fabricats milions de vegades, però que continuen sent indispensables en el dia a dia.

De manera paral·lela, **Creativity** ha continuat enguany la itinerància pel territori. Aquest taller pren cos en un altre format singular: un autobús que es converteix en un espai educatiu i familiar que fomenta la posada en pràctica de diferents habilitats. —

La mostra *Terra de somnis* és un dels nous projectes del 2019.

Mirades a Portugal

Art al carrer, per partida doble a Portugal. De la mà de la Fundació "la Caixa", dues grans exposicions han començat la seva itinerància aquest 2019 a Portugal.

Sebastião Salgado. Gènesis ha portat a Évora les fotografies del gran autor portuguès. Paisatges, animals i persones que ens revelen la bellesa i la fragilitat del nostre planeta, que tenim el deure de protegir i preservar.

De manera paral·lela, **Terra de Sonhos. Cristina García-Rodero** ha reunit enguany a Aveiro, Guimarães, Vila Real i Porto fotografies representatives de les comunitats rurals de l'Índia, que captiven per la seva qualitat compositiva i vivor.

A floresta. Muito mais do que madeira, exposició permanent a la Fundação de Serralves (Porto). A partir d'enguany, part dels mòduls d'aquesta mostra organitzada per la Fundació "la Caixa" s'exposen en un nou espai permanent dirigit a grups escolars. Amb anterioritat, l'exposició ha itinerat aquest 2019 per Braga, Castelo Branco, Setúbal, Matosinhos i Faro.

360.748
VISITANTS

EDUCACIÓ

EduCaixa impulsa la transformació educativa

EduCaixa posa el focus en el docent i en els equips directius com a agents de transformació, com a responsables i protagonistes del canvi.

Aprendre a ser, aprendre a conèixer, aprendre a fer i aprendre a conviure». Són paraules de Jacques Delors recollides en l'Informe de la Unesco de 1996, sota el títol *L'educació amaga un tresor*. Amb l'objectiu de garantir una educació de qualitat per al·lumnat, EduCaixa promou la transformació educativa mitjançant tres eixos: el desenvolupament de competències de l'alumnat, la formació de docents i la transformació de l'educació basada en l'evidència.

EL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES. La finalitat és fomentar el coneixement, les habilitats i les actituds. Per això, els programes educatius de la Fundació "la Caixa" promouen les competències, acompanyen el docent, inclouen programacions didàctiques amb propostes d'avaluació, usen metodologies actives i participatives, promouen la col·laboració entre iguals i estan avaluats. Enguany, EduCaixa ha llançat cinc nous programes: *STEAM x Change*, *Comunica*, *Curiosity*, *Emociona* i *BeCritical*. Aquests se sumen als dos ja existents: *Joves Emprenedors* i *Big Data* (els programes apareixen detallats en la doble pàgina següent d'aquest informe).

EduCaixa està alineat amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible de garantir una educació de qualitat

tiques amb propostes d'avaluació, usen metodologies actives i participatives, promouen la col·laboració entre iguals i estan avaluats. Enguany, EduCaixa ha llançat cinc nous programes: *STEAM x Change*, *Comunica*, *Curiosity*, *Emociona* i *BeCritical*. Aquests se sumen als dos ja existents: *Joves Emprenedors* i *Big Data* (els programes apareixen detallats en la doble pàgina següent d'aquest informe).

LA FORMACIÓ DE DOCENTS. Els docents i els equips directius dels centres educatius són els protagonistes i agents del canvi educatiu. EduCaixa aposta per la figura del líder com a peça fonamental perquè es produeixin els canvis a les escoles. Amb l'objectiu d'empoderar-los i acompanyar-los, el programa Lideratge per a l'Aprenentatge proposa accions i recursos formatius tant presencials com digitals. En col·laboració amb l'Institute of Education (IOE), de la University College of London, referent mundial entre les facultats d'educació, la Fundació "la Caixa" ha iniciat enguany la primera edició d'aquest programa. Ha comptat amb la participació de més de 100 representants d'equips directius de 50 centres educatius de tot l'Estat.

LA TRANSFORMACIÓ DE L'EDUCACIÓ BASADA EN L'EVIDÈNCIA. EduCaixa promou l'educació basada en les evidències i impulsa l'avaluació educativa com a eines per comptar amb informació rigorosa i rellevant que permeti prendre decisions fonamentals. Així, aquest 2019 ha traduït i publicat el repositori d'evidències de l'Education Endowment Foundation (EEF), de consulta a la nova web d'EduCaixa. També enguany s'ha obert la segona convocatòria per a centres que vulguin avaluar els seus projectes educatius. —

➔ EDUCAIXA (2019)

2.081.182
ALUMNES

8.060
ESCOLES

11.434
DOCENTS

Cicle de conferències (R)evolució Educativa

Cicle de conferències i tallers per fomentar la reflexió entorn dels nous reptes de la comunitat educativa.

LOUISE STOLL

Catedràtica d'Educació i professora al Centre de Lideratge per a l'Aprenentatge a l'Institut d'Educació de l'University College London.

«Necessitem persones clau en els equips directius que liderin l'aprenentatge i siguin agents del canvi».

ALFONS CORNELLA

Emprenedor i expert en transformació digital.

«No podem continuar formant els humans per exercir allò que una màquina pot fer».

STEVE HIGGINS

Professor de la Durham University Evidence Centre for Education.

«L'evidència educativa ajuda en la presa de decisions sobre què fer en educació».

DORIS SOMMER

Catedràtica de la Universitat de Harvard.

«A partir de l'anàlisi i la mirada crítica del text s'aprèn a conèixer i a reconèixer la mirada única de l'altre».

EDUCACIÓ DIGITAL ProFuturo arriba a 10,3 milions de nens i nenes

Des de l'inici del Programa al 2016, ProFuturo ha arribat a 10,3 milions de nens i nenes i a 34 països de Sud-amèrica, Àfrica i Àsia. L'objectiu de la Fundación Telefónica i la Fundació "la Caixa" és reduir la bretxa educativa i digital en el món a través de la tecnologia. En aquests tres anys, ProFuturo ha format, a més, 300.000 professors i ha aconseguit acords amb governs i socis locals, assegurant l'escalabilitat i sostenibilitat del programa, que el 2020 aspira a aconseguir 13 milions de nens i nenes.

ACTIVITATS EDUCATIVES

398.439

escolars que han participat en activitats educatives als centres CaixaForum i CosmoCaixa.

➔ EDUCAIXA.COM (2019)

708.169

ALUMNES NOU WEB

EDUCACIÓ

El valor diferencial dels 7 programes educatius

EduCaixa promou el desenvolupament competencial de l'alumnat mitjançant programes educatius.

El desenvolupament de les competències és possible gràcies al foment del coneixement, de les habilitats i de les actituds. Per això, els 7 programes educatius d'EduCaixa promouen les competències, acompanyen el docent, inclouen programacions didàctiques amb propostes d'avaluació, usen metodologies actives i participatives, promouen la col·laboració entre iguals i estan avaluats.

BECRITICAL. Competència en comunicació audiovisual i pensament crític. Fomenta una habilitat bàsica en l'adquisició de noves competències, com és el pensament crític, per contribuir a la capacitat de l'alumnat en la seva vida quotidiana. Dirigít a l'alumnat d'educació secundària, batxillerat i CFGM.

4 dels programes organitzen un campus i 1 viatge formatiu a Silicon Valley

STEAMX CHANGE. Competència en ciència, recerca i societat. El seu objectiu és desenvolupar la cultura científica com un bé social integrant coneixement científic, valors, actituds i opinions, i fomentant la recerca científica. Dirigít a l'alumnat de secundària, batxillerat i CFGM.

EMOCIONA. Competència socioemocional. Potencia el creixement emocional i social mitjançant el foment de l'autoconsciència, la gestió emocional, les habilitats socials i el benestar personal i social. Dirigít a l'alumnat d'educació infantil i educació primària.

CURIOSITY. Competència científica. Facilita propostes didàctiques que iniciïn l'alumnat en l'activitat científica per adoptar mètodes d'ensenyament de les ciències basats en la indagació. Dirigít a l'alumnat d'educació primària.

COMUNICA. Competència comunicativa. Contribueix al desenvolupament de les habilitats comunicatives. Dirigít a l'alumnat de primària, secundària, batxillerat i CFGM.

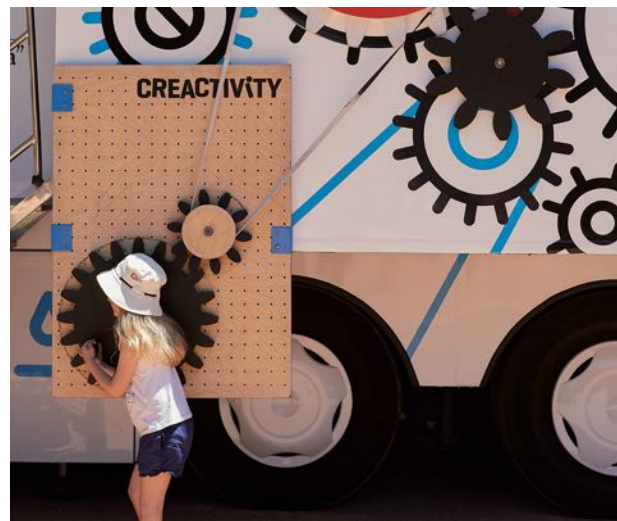
BIG DATA. Competència digital. Contribueix al desenvolupament de la competència digital dels jo-

ves en un espai completament digital que inclou orientacions didàctiques per aplicar a l'aula. A partir de 3r. i 4t. de secundària, batxillerat i CFGM.

JOVES EMPRENEDORS. Competència emprenedora. Basat en una metodologia participativa i cooperativa. Dirigít a l'alumnat de primària, secundària, batxillerat i CFGM.

Quatre dels programes tenen repte: Joves emprenedors, Big Data, STEAM x Change i BeCritical. Cada repte té el seu Campus (25 equips) i el Viatge formatiu a Silicon Valley (5 equips). —

L'espai Creativity incentiva la creativitat i la innovació.

Joves participants en el programa de foment del coneixement científic STEAM x Change.

EduCaixa a Portugal

L'espai interactiu **Creactivity** ha pogut veure's aquest 2019 en 74 punts d'itinerança en 54 poblacions diferents i ha reunit 23.668 visitants. Com a novetat, aquesta unitat mòbil ha viatjat per primera vegada a les illes Açores i Madeira, i ha estat present en dos grans esdeveniments: Serralves em Festa i la 17a. Mostra da Universidade do Porto.

Creactivity incentiva la creativitat i la innovació, elements clau per a les disciplines científicotecnològiques i artístiques, a través de la manipulació i el muntatge d'objectes i materials.

El programa educatiu **Joves Emprenedors** s'ha desenvolupat en 68 centres escolars, dels quals 20 han accedit al Repte Emprèn. Aquesta vintena de centres ha format un total de 43 equips, dels quals 3 han estat seleccionats i han participat en el Campus Desafiament Emprèn: l'Escola Bàsica e Secundária Ferreira de Castro, a Oliveira de Azeméis; l'Escola Secundária de Estarreja, a Estarreja, i el Colégio de Nossa Senhora da Graça, a Vila Nova de Milfontes.